

ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКІ НАУКОВІ СТУДІЇ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**VIII Всеукраїнська
конференція здобувачів вищої освіти і молодих
учених**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»

*Кафедра філософських і соціологічних студій та
соціокультурних практик*

Співорганізатори:

Південно-Українське відділення
Соціологічної асоціації України
Національний університет «Одеська політехніка»
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»
Міжнародний університет

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**VIII Всеукраїнська конференція здобувачів
вищої освіти і молодих учених
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКІ
НАУКОВІ СТУДІЇ»
(17-19 листопада 2025 року)**

Одеса, 2025

УДК 001.895:005.8(082)
ББК 60я431

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Ушинського
протокол № 7 від 09 грудня 2025 року*

Південноукраїнські наукові студії: збірник матеріалів VIII Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених (Одеса, 17–19 листопада 2025 р.) / ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кафедра філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик; Південно-Українське відділення Соціологічної асоціації України, Нац. ун-т «Одеська політехніка», Нац. ун-т «Чернігівська політехніка», НТУ «Дніпровська політехніка», Міжнародний університет; відп. ред. та укладач: Петінова О. Б. Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2025. 336 с.

Рецензенти:

кандидатка філософських наук, доцентка, доцентка кафедри філософії, історії та політології
Національного університету «Одеська політехніка» *Наталія РИБКА*

кандидатка політичних наук, доцентка, доцентка кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін Міжнародного університету *Юлія МЕЛЬНИК*

У Збірнику матеріалів VIII Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Південноукраїнські наукові студії» представлено напрацювання учасників із різних регіонів України, об'єднаних спільною метою – осмислення сучасних наукових викликів та пошук інноваційних рішень у міждисциплінарному просторі. Конференція організована Державним закладом «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» за участю кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик, у співпраці з Південно-Українським відділенням Соціологічної асоціації України та провідними університетами країни – ЗВО-партнерами.

Матеріали збірника охоплюють широке коло тем, що відповідають актуальним потребам сучасного суспільства й науки. Серед них: трансформації українського соціуму, культурні та історичні процеси в контексті суспільно-політичних змін, філологічні студії в умовах цифровізації, розвиток креативних індустрій, філософія бізнесу та етичні виміри інновацій, екологічна філософія й концепції сталого розвитку, сучасні підходи до філософії здоров'я, інновації в освіті, проблеми політики та суспільного розвитку, а також виклики, пов'язані з критичним мисленням і логічною культурою XXI століття.

Збірник відображає високий рівень наукових досліджень молодих учених, сприяє розвитку міжвузівської наукової співпраці та формує простір для конструктивного діалогу між представниками різних освітніх і наукових галузей. Матеріали конференції можуть бути корисними для дослідників, викладачів, здобувачів освіти, а також фахівців, що працюють у сфері соціальних, гуманітарних та освітніх наук.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст та достовірність наведених фактів, цитат і даних відповідальність несуть автори.

© ДЗ «ПНПУ імені К. Д. Ушинського», 2025

© Авторів матеріалів, 2025

Семенов Євгеній ПОПУЛІСТСЬКА РИТОРИКА ОБІЦЯНОК: МЕХАНІЗМИ ВПЛИВУ НА СТАБІЛЬНІСТЬ ДЕМОКРАТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ.....	282
Бабенко Андрій ЦИФРОВИЙ ЛОБІЗМ ЯК НОВА МОДЕЛЬ ПОЛІТИЧНОГО ВПЛИВУ: ТРАНСФОРМАЦІЯ МЕХАНІЗМІВ УХВАЛЕННЯ РІВНЕНЬ В УМОВАХ ОНЛАЙН-КОМУНІКАЦІЇ.....	284
Квітова Катерина ПРАВОВА КОНЦЕПЦІЯ ПУБЛІЧНОГО ПОРЯДКУ У МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ.....	286
Ковальчук Олександра УКРАЇНА В СИСТЕМІ НОВОЇ АРХІТЕКТУРИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ БЕЗПЕКИ.....	290
Таргоніна Марія ГЕНДЕРНИЙ ВИМІР ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ МІГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС.....	293
Буянов Іван ЄВРОПЕЙСЬКА КЛІМАТИЧНА ПОЛІТИКА ТА АДАПТАЦІЯ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ.....	295
Івахненко Анастасія РОЛЬ УКРАЇНИ У ЗМІЦНЕННІ СИСТЕМИ ЗАГАЛЬНОЄВРОПЕЙСЬКОЇ БЕЗПЕКИ.....	298
Казюк Анатолій ЧОРНЕ МОРЕ ЯК ГЕОПОЛІТИЧНИЙ ФРОНТИР: ПРОТИСТОЯННЯ ЗАХОДУ Й СХОДУ У ХХІ СТОЛІТТІ.....	299
Пештерєва Ольга ЦИФРОВА ДЕМОКРАТІЯ ПРОТИ ЦИФРОВОГО АВТОРИТАРИЗМУ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПОЛІТИЧНИХ МОДЕЛЕЙ.....	301
Тищенко Юрій ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК ФАКТОР ПОЛІТИЧНОЇ УЧАСТІ.....	304

ТАРГОНІНА МАРІЯ

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 052 «Політологія»,

Навчально-науковий інститут психології та суспільних наук

Науковий керівник: **ШВЕЦЬ СВІТЛАНА**, кандидатка політичних наук,
*Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського», м. Одеса, Україна*

**ГЕНДЕРНИЙ ВИМІР ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ МІГРАЦІЙНОЇ
ПОЛІТИКИ ЄС**

У сучасній європейській політиці питання міграції розглядається не лише у безпековому чи економічному вимірі, але й у контексті гендерної рівності. Незважаючи на посилення уваги до включення гендерної рівності в регулювання міграційної політики ЄС, це зобов'язання залишається несистемним і часто не відповідає очікуванням на практиці, при цьому, досвід міграції значно відрізняється для жінок, чоловіків та небінарних персон. Прийнято вважати, що саме жінки-мігрантки, біженки та шукачки притулку є особливо вразливою категорією, оскільки вони частіше зазнають гендерно зумовленого насильства, торгівлі людьми чи примусових шлюбів [7].

Гендерно нейтральні політики нерідко ігнорують подібні специфічні проблеми, що призводить до відтворення існуючих нерівностей. Тому інтеграція гендерної перспективи у міграційну політику перебуває у центрі уваги Європейського Союзу через поступове запровадження механізмів гендерного мейнстримінгу [4, с. 5].

Формування гендерного виміру в міграційній політиці ЄС значною мірою ґрунтується на міжнародно-правових зобов'язаннях. Важливим орієнтиром виступає Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок, яка зобов'язує держави-учасниці забезпечувати захист прав жінок у контексті міграції, зокрема у протидії торгівлі людьми та експлуатації [1]. Додаткову підгалину становить Конвенція Ради Європи про запобігання насильству щодо жінок та домашньому насильству, що, особливо в главі VII окреслює механізми захисту жінок-мігранток, які зазнають гендерно зумовленого насильства [2]. В межах правової системи ЄС ключовим елементом є Спільна європейська система притулку, яка поступово включає гендерний підхід. Так, Директива про кваліфікацію прямо визнає гендерно зумовлене переслідування підставою для надання статусу біженця чи додаткового захисту. Директива про процедури надання притулку передбачає проведення гендерно чутливих інтерв'ю, оцінку вразливості жінок та можливість залучення перекладачок. Крім того, Директива про умови прийому вимагає спеціальних заходів для забезпечення безпеки й доступу до медичних послуг для осіб, які постраждали від гендерного насильства [6].

Знаходить свій вияв у забезпеченні гендерного виміру міграційної політики ЄС і спеціалізовані інституції. Зокрема, Європейський інститут з питань гендерної рівності розробляє методичні інструменти, рекомендації та механізми моніторингу, які сприяють системному впровадженню гендерного мейнстримінгу у сфері міграції та інтеграції. Разом із цим, інституційна практика ЄС передбачає обов'язкове проведення оцінки гендерного впливу у процесі підготовки політичних ініціатив [5].

Інтеграція є ключовим компонентом комплексної міграційної політики ЄС, що слугує ключовим механізмом зміцнення соціальної згуртованості та інклюзивності. Явище розглядається як взаємний процес взаємодії між мігрантами та суспільствами, що їх приймають, який має невід'ємно включати гендерний вимір, значущість якого особливо загострилася у контексті російсько-української війни, коли більшість біженців до ЄС становили жінки та діти, що поставило перед політиками й органами влади завдання впроваджувати «гендерно-чутливі» та «гендерно-орієнтовані» ініціативи, які б враховували специфічні потреби новоприбулих, водночас уникаючи відтворення стереотипних ролей [3, с. 2].

На думку Роберто Кортіновіса, Ліни Восюліуте та Гелени Вакко, інтеграційна політика ЄС має враховувати структурні бар'єри, що обмежують доступ жінок-мігранток до безпечних і легальних каналів працевлаштування, особливо у секторах, де домінують жінки. Політики повинні бути гендерно-орієнтованими, заснованими на потребах мігранток, підсилювати їхню автономність і включати їх у процеси розробки та моніторингу рішень. Водночас підхід має бути критичним до стереотипів і забезпечувати дотримання прав людини, охоплюючи всіх мігрантів, включно з тими, хто перебуває у неврегульованому статусі [3, с.62].

Отже, є підстави зробити наступний висновок: врахування гендерної перспективи при розробці та реалізації міграційної політики ЄС має вирішальне значення для ефективності, справедливості та інклюзивності міграційних процесів. Незважаючи на існування нормативно-правової бази та інституцій, впровадження залишається фрагментарним і не завжди відповідає потребам жінок-мігранток та інших уразливих груп. На нашу думку, вкрай важливо подолати структурні бар'єри, розширити можливості жінок для самостійних дій, залучити їх до розробки політики та моніторингу. Системний гендерно-чутливий підхід сприяє соціальній інтеграції, економічній автономії та захисту прав мігрантів, підвищуючи ефективність політики та зміцнюючи соціальну згуртованість у країнах ЄС.

ЛІТЕРАТУРА:

1. «КОМПАС»: Посібник з освіти з прав людини за участю молоді. Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок. *Council of*

- Europe*. URL: <https://www.coe.int/uk/web/compass/148> (дата звернення: 06.09.2025).
2. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами (Стамбульська конвенція): Конвенція від 11.05.2011 № 994_001-11. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_001-11#n261 (дата звернення: 06.09.2025).
3. Cortinovis R., Vosyliute L., Wacko H. Gendered migrant integration policies in the EU Are we moving towards delivery of equality, non-discrimination and inclusion?. *Centre for European Policy studies*. URL: https://cdn.ceps.eu/wp-content/uploads/2023/03/ITFLOWS_Report-on-gendered-migrant-integration-and-outcomes.pdf (date of access: 06.09.2025).
4. Gender mainstreaming and gender-disaggregated data on migrant women: WEMov's Open Letter. *Open research Europe*. 2025. Vol. 4, no. 197. P. 18. URL: <https://doi.org/10.12688/openreseurope.18103.2> (date of access: 05.09.2025).
5. Migration. *European Institute for Gender Equality*. URL: <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/policy-areas/migration> (date of access: 06.09.2025).
6. Shreeves R. Gender aspects of migration and asylum in the EU: an overview. *The European Parliamentary Research Service (EPRS)*. URL: <https://epthinktank.eu/2016/03/07/gender-aspects-of-migration-and-asylum-in-the-eu-an-overview/> (date of access: 06.09.2025).
7. Sida. Migration and gender equality – what does the evidence tell us?. *sida.se*. URL: <https://www.sida.se/en/about-sida/publications/migration-and-gender-equality-what-does-the-evidence-tell-us> (date of access: 06.09.2025).

БУЯНОВ ІВАН

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
Спеціальність 052 «Політологія»,

Науковий керівник: **ГЕДІКОВА НАТАЛІЯ**, докторка політичних наук,
професорка кафедри політичних наук і права
*Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»
м. Одеса, Україна*

ЄВРОПЕЙСЬКА КЛІМАТИЧНА ПОЛІТИКА ТА АДАПТАЦІЯ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ

Європейський Союз протягом останніх десятиліть послідовно формував свою кліматичну політику, яка являє собою складну систему стратегій, директив та регламентів. Головна мета цієї політики – досягнення кліматичної

Наукове видання

Південноукраїнські наукові студії: збірник матеріалів VIII Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених (Одеса, 17–19 листопада 2025 р.) / ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кафедра філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик; Південно-Українське відділення Соціологічної асоціації України, Нац. ун-т «Одеська політехніка», Нац. ун-т «Чернігівська політехніка», НТУ «Дніпровська політехніка», Міжнародний університет; відп. ред. та укладач: Петінова О. Б. Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2025. 336 с.